

overweging voor 10 sep 23, startzondag.

Thema: Levensverhalen

Gemeente,

Een paar jaar geleden had ik een tijdje begeleiding van een coach.

Eén van de eerste opdrachten die hij me gaf, was het opschrijven van mijn levensverhaal.

En het bijzondere was: ook al zit er niks nieuws in alles wat je opschrijft, het is toch goed om te doen.

Want wanneer schrijf of vertel je nou je hele levensverhaal?

Als je iets over jezelf vertelt, is het altijd maar een stukje, een specifieke gebeurtenis, een bepaalde ervaring.

Maar als je het hele verhaal achter elkaar beschrijft en het vervolgens ook nog kunt bespreken met iemand die met alle aandacht luistert en reageert, kan dat heel waardevolle inzichten opleveren.

Zo was de eerste reactie van mijn coach dat hij zelden zo'n lang verhaal had gekregen.

Zoveel pagina's.

Hij gaf daar geen mening over, maar het viel hem wel op.

En wat zegt mij dat dan? Interessant om dan weer verder over na te denken.

Er zijn ook wel vrijwilligers die je kunt vragen om jou te interviewen.

Zij schrijven dan jouw levensverhaal op.

Dat geeft weer een andere dynamiek, die ongetwijfeld ook weer interessante gezichtspunten en vragen oplevert die je weer meer inzicht in jezelf kunnen geven.

Ook heeft iemand mij wel eens zijn levensverhaal verteld, en toen we erover aan het napraten waren, bleek het eigenlijk een soort biecht.

Er liep een lijn door dat verhaal die nog niet af was, waar nog lading op zat, waar als het ware nog vrede mee moest worden gevonden.

Al deze voorbeelden doen me denken aan uitvaarten waar vaak de levensloop van de overledene wordt geschetst.

Daarin wordt verteld over wat de overledene heeft meegemaakt, waar diegene heeft gewoond en gewerkt, over de mensen die hij of zij heeft ontmoet, over een huwelijk, kinderen, ingrijpende momenten -alles wat die mens heeft gemaakt tot wie hij of zij was.

Naast die levensloop en aanverwante herinneringen ben ik ook altijd nieuwsgierig naar wat iemands drijfveren zijn geweest.

Wat diegene heeft bezielde, waar diegene warm voor liep.

Wat iemands levensthema is geweest.

Want iedereen probeert toch vanuit een bepaald verlangen zijn of haar leven vorm te geven. Wat wil je worden, die vraag hoor je als kind al.

Later verandert die vraag nogal eens in 'wie wil ik worden?'

Nog weer later wordt dat 'wie ben ik geworden?'

Of: 'wie ben ik nog steeds aan het worden?'

Herman Andriessen, filosoof, psycholoog en theoloog, heeft een boekje geschreven over verlangen. Over hoe die innerlijke stem van het verlangen je voortstuwt om te worden wie je ten diepste bent. Ik citeer Andriessen: "het verlangen is de voortdurende, dikwijls niet eens opgemerkte bestaanservaring dat wij niet af zijn en dat wij meer kunnen worden. Verlangen en dromen zeggen ons onafgebroken dat ons leven niet tevergeefs mag zijn. Verlangen vraagt om volheid, vervulling, kracht en toekomst".

Vervolgens haalt Andriessen Shakespeare aan om een voorbeeld te geven van hoe dit werkt. William Shakespeare laat de tovenaer Prospero zeggen: "Wij zijn van eender stof als dromen zijn". Die zin klinkt wanneer de tovenaer op een beslissend moment in zijn leven afstand doet van de dromen die hij tot dan toe op een magische manier kon verwerkelijken.

Maar Prospero heeft dit nog niet gezegd of hij spreekt het verlangen uit naar de gunst van zijn vrienden; om niet eenzaam en alleen verder te hoeven leven.

Droom en verlangen omspannen ons hele leven, zegt Andriessen.

Ze zijn als vogels, voortdurend op weg naar een nieuwe horizon.

Jezus loopt langs de oever van het meer.

Hier gaat het gebeuren.

Op de grens van land en water.

Op de scheiding van vaste grond onder de voeten en vergaan.

Hij zoekt mensen die deze grens kennen.

Mensen die snappen wat het onderscheid tussen vaste grond en water betekent.

Grensgangers die kunnen onderscheiden waar het op aankomt.

Volg mij, zegt Jezus. Dan zal ik van jullie vissers van mensen maken.

Dit is een bekend bijbels thema.

Mensen worden in de bijbel altijd opgevist uit het water en op het droge gezet.

Denk maar aan Noach na de zondvloed, Mozes in zijn biezen mandje, het volk Israël door de zee, Jona gered door een vis, Jezus bij de storm op het meer en Petrus die over het water liep maar er ook doorheen zakte.

Altijd worden mensen uit de dood van het water gehaald en op hun benen op het land gezet, om te leven. Mensen worden gered uit de dood, uit de benauwdheid, uit hun angst, om weer hun weg in het leven te kunnen hervinden.

We moeten onze weg door het leven wel zelf gaan, maar het lukt niet altijd om die weg alleen te vinden.

Soms heb je een kracht van buitenaf nodig die helpt weer vaste grond onder de voeten te vinden. We hebben de stem van anderen soms nodig om ergens uit los te komen, om op hen te steunen of om mogelijkheden te zien die je zelf niet had bedacht.

Sommige stemmen komen uit een ver verleden: van een grootouder, een tante of een vroegere meester op school.

Andere stemmen zijn van bekenden om je heen of juist van onbekenden die wijze woorden spreken, mooie boeken schreven of beeldende gedichten.

Soms ook komt een stem van binnenuit tot je zonder dat je de oorsprong ervan na kunt gaan.

Er zijn momenten in je leven dat zo'n stem tot je komt.

Een stem die je aanmoedigt om je diepste verlangens te verwezenlijken dat op de bodem van je ziel ligt, namelijk: om tot je bestemming te kunnen komen.

Om jezelf te worden.

Als je vanuit dit gezichtspunt naar je eigen levensverhaal gaat kijken, kunnen er andere verbanden oplichten dan wanneer je alleen naar je concrete levensloop kijkt.

Welke stemmen riepen jou in jouw leven?

Heb je hun roep gevolgd?

Hoe kreeg de stem van jouw diepste verlangens vorm in jouw levensverhaal?

Volg me maar.

Zo'n uitnodigende stem kan onthutsend en ontregelend werken.

Tegelijk kan hij je bewust maken van wie jij eigenlijk bent.

En word je stilgezet bij de afslagen jij wilt kiezen op jouw levensweg omdat die ten diepste bij je passen.

Zo'n stem kan ontregelend zijn, maar tegelijk ook heilzaam.

Zo'n uitnodiging geeft je het gevoel van kwaliteit te zijn, en kan je een verdieping geven van je leven.

Er is iemand op mijn levenspad gekomen die me deze vraag stelt.

Die een beroep op me doet.

Die mij ziet en mij het waard vindt om deze vraag te stellen.

Dat kan ook heel bevestigend voelen.

Zo'n roep doet iets met je en verandert je kijk op jezelf.

Je krijgt meer zicht op je bestemming. En je verlangens groeit om daar te komen.

Volg mij maar.

Een stem roept je om visser van mensen te worden.

Om anderen uit het water te helpen.

De stem geeft richting en biedt op die manier vaste grond onder de voeten.

Die stem vertelt je dat je het in je hebt om anderen de richting naar die vaste grond te wijzen.

Die stem spreekt van naastenliefde, betrokkenheid, inlevingsvermogen, mededogen, hoe je het ook wilt benoemen. In de kerk is de diakonie zelfs als een apart orgaan ingesteld om die richting van naastenliefde vorm en inhoud te geven.

De stem volgen en daardoor je bestemming vinden betekent een merkwaardige balans van verlaten en vinden.

In het beeld van de leerlingen van Jezus: je laat je werk en je vader los en je vindt je roeping.

En het geheim is dat je toch visser blijft en toch familie.

Je wordt wie je bent.

Je wordt mensen-visser en je blijft broer.

Je wordt hoeder en broeder, naaste van en voor alle mensen.

Huub Oosterhuis verwoordt het zoals gebruikelijk prachtig, in één van zijn liederen:

Weest daarom een van harte en van hoop,

de geest bestiere uw intiemst verlangen:

een nieuwe aarde in gerechtigheid

waar brood en liefde is genoeg voor allen.

Geliefden, nooit heeft iemand God gezien.

Wie naar de liefde leeft, zal in Hem wonen.